

פ ר ר ו ק ד ל ס ס // ד

מישיבת ועדת הכספיה, מיום ג' כ"ז באדר
תש"ו (23.11.54), בעה 16.15

=====

היוזמים: חברי הועדה: היו"ר - י. גורי

- י. בדר
- ח. רובין
- ג. מרימב
- ח. למדן
- ג. סטופ
- ש. דיין
- ז. שפר
- ג. הרצפלד

סוזמנים:

- מר גפני - מנהל הסכס
- מר יפה - מטעם סדרד הסכס והתעסיה
- מר סוזמניב-תת מר הסכס והתעסיה
- מר שטור - מנהל רשות הפיתוח
- מר פונט - מטעם רשות הפיתוח
- מר בזק - מזכיר הועדה

סדר-היום:

1. צו תעריף הסכס והסכס סס' 2
2. תקציב רשות הפיתוח לשנת הכספיה 1954/55

היו"ר י. גורי:

פותח את הישיבה.

אני מבקש שחברי הועדה יעירו את הערותיהם

לגבי הרשימה המוצגת.

י. בדר:

אני מתנגד לכל ההעלאות שבצו זה. קבלתי
הבטחה חגיגי שר המוצר, גרגע פסוילים,
שלא תהיינה יותר העלצות עד תום שנת התקציב הסופית. במידה והתנגדות
כללית זו לא תתקבל, אני מבקש את חברי הועדה להתאסב באופן סינוד לפחות
בהתנגדותי בקשר להעלאת דמי הסכס לאורז.

היו"ר י. גורי:

שר המוצר הרצה על סדיניות התקציב בקרוים
דחבים ואמר שמדיניות התקציבית שלו
מבוססת על מומדן הכנסות מלה ונלה - מס הכנסה, סכס וכו'. השאלה היא
האם זה שמציץ שר המוצר בטצא בתחום הסדיניות שהוא הרצה עליה לפני
הכנסת זה חורג ממדיניות זו. אני רוצה שבמומדן ההכנסות הסכס הכללי צריך
היה לתת במסך חצי שנה 22,500,000 ל"י ואילו ההכנסה בסעיף זה היתה
18 מיליון ל"י, כלומר יש פיגור של 4.5 מיליון ל"י. אם כן, איבני יכול
לוטר שסוויים מלה מכורבים להעלות את ההכנסה על המומדן. מה גם שסנו
שומעים שמיין ברוב הפרטים שיום העלאת מלא תיאום וסוויים. אני רק רוצה
לבקש את זה כ"כ בדר לעבור ולדון בכל פרט ופרט, שינסה להוכיח כי יש העלאת
בלתי מוצדקת, אבל מיין מקום, בוועדה ביחוד, להתנגדות פיסונית.

י. בדר:

זה עניין של סדיניות. מיין אני חושב שההעלאות
האלו הן העלאות טלקטיביות. יש בכל הצו
הזה קור ברור - להעלות את הסכס על סוונות שסובגאיה ארצה סחח למסגרת
היבוא של מצרכים לצריכה הסונית וחלוקה בקיצוב. מיין אני מוטר שההעלאה
חלה על כל המצרכים הכלוליים ברשימה המוצגת לפנינו, אבל ברוב המקרים
ישנה העלאת כזו וזוהי הסדיניות הכללית.

א. ר. לניטוק היו"ר, כי הטכס לא הביא את ההכנסה המיועדת לפי האומדן, הוא לא נראה לי, מסוים שהיבוא לא ירד מעצמו אלא בגלל סדיניות האוצר, או שרד הסחר והתעשייה, המתבטאת בשטח זה בסירוב סתן רשיונות ליבוא ללא תשלום. אני טוען שאילו ניתנו רשיונות לדורשים לפי הבקשות שהוגשו, אז האוצר היה מקבל הכנסה בטעיף טכס כללי אף יותר מהאומדן.

היו"ר י. גורי: אתה מתכוון ליבוא לשם צריכה?

י. בדר: לאותו יבוא שדווקא הביא הכנסות טכס גבוהות. אינני נכנס לסוגיה האם סדיניות זו של סירוב סתן רשיונות יבוא נכונה או לא, אולם זוהי עובדה שמר גפני בודאי לא הביא בחשבון כאשר הסכים לאומדן זה.

ח. למדן: אני חוזרת לענין האורז. וברשותכם מקרא לפניכם תשובת משרד הסחר והתעשייה לוועדת הכספים:

בודע לי כי ועדת הכספים במחמת הישיבות האחרונות שלה, החליטה לפנות אל משרדנו בדרישה להגדיל את יבוא האורז הנחשב כמצרך חיוני ביותר לחוגים רחבים של האוכלוסייה.

הנני בא להסביר בשם משרדנו ולהביא את הנתונים שהניעו אותנו לצמצם עד למינימום את יבוא האורז על חשבון תקציב המדינה. ולהלן הניסוחים:

א. באופן תזונתי האורז אינו עולה במידה ניכרת על החיטה, תירס ושיפון. משפחים בשוק העולמי כיום הנו לכל היותר \$ 80 השונה ומיליון אורז עולה יותר טכפליים (165 - 170 \$ השונה).

ב. בתקציב יבוא הסוון הוכנס האורז יחד עם הקיטניות השונות, אך מבחינה תזונתית ובעיקר בתכולת האלבון עולות הקיטניות על האורז בשיעור של לפחות פי שלש מעטים. מחיר הקיטניות הוא כ-160 \$ הטונה ויש לזכור שטחיר זה מתייחס לסוון יכולו מיועד למאכל בני-אדם ומיליון מהאורז במחיר הנ"ל אנו צריכים להוריד 15% - 20% המיועד למטות.

ג. אין כל טפק שקיימת דרישה גדולה ושוק שחו באורז בארץ, אך בשכבות רבות מתחרה האורז בתפריט של עקרת הבית עם תצרוכת תפוחי אדמה שבהם הגענו להספקה עצמית, וזאת תצרוכתם אנו חייבים לעודד.

לאור הניסוחים הנ"ל חושבני כי חברי הכנסת הנכבדים יסכימו אתי, שאין כל טקום להגדיל את יבוא האורז כל עוד שעובדות אלה קיימות.

יחד עם זאת הנני מתכבד להודיעך כי באחד החולף בוטלו כל ההגבלות ליבוא אורז על ידי עוליים.

מכתב זה אינו עונה לבעיה שאני העליתי, כי יש אחרז גבוה של אנטים אשר האורז בשבילם הוא מצרך חיוני ובריאותם תלויה בו, והדבר אסור בעיקר לגבי חולי לחץ דם גבוה, שהם בגיל יותר גבוה ט-45 שנה. אורז חיוני גם לתינוקות, ביחוד אורז טחון, מסוים שמזון זה אי אפשר להחליף בטזון אחר. תביעתי היא או להגדיל את היבוא הטטטלתי של אורז לחלוקה בקיצוב או להוריד את הטכס של 400 פרוטה על כל ק"ג.

מר גפני: למעשה אין כל העלאה בטכס על אורז - גם עד היום הטכס היה 400 פרוטה על כל ק"ג.

ח. אריאב: בעת הדיון על בסר נאמר שהטכס מועלה על סנת שחברות הסקריפ ירכשו את הבטר כדאי להביאן שחו"ל. פירוש הדבר שהניטוק הגדלת ההכנסות. מסוים כך עובדת טיעוט ההכנסה בטעיף, טכס כללי איננה מענינת אותי; אותי מענינת הבעיה - האם העלאת הטכס מביאה להתיקרות של מצרכי טזון חיוניים או לא.

אשר לענין המורז, מני מסכים שמורז נהוץ
לתינוקות, זהו סדרך חיוני ביותר אולם אין כמין שמלה של סכס גבוה או
בסוף, מני חושב שמלה זו מופנית אל סר יפה בתור נציג פסרד המסחר
והתעסיה - מהי הפדיניות של פסרד זה לגבי יבוא מורז.

ק. לנו:

מני כחלק מה הרשימה שהוגשה לנו לכמה סוגים.
חושבני שאיש מינו חושב שעלינו להקל
ביבוא של ירקות טרליים, סיציל פירות בלתי סמותקיים, מיני פירות סמותקיים,
מי סודה ומייה טינרמליים, סקמות בלתי אלכוהוליים, רסק פירות סמותק,
סמינה, שוטבי סמכל, טבון סואלת ועוד. זו יורה של מצרכים שכמה שיטילו
עליהם סכס - אין זה פעניין אותי.

סוג שני של מצרכים מתייחס לאותם המצרכים
אשר הסכס עליהם לא השתנה מאז שלטון הסנדס - למשל: שיעועית 1.5 פרוטה
על קילו - דבר שנראה כיום סגווחך. ההעלאה לגבי סוג זה גם אינה סמפיעה
כמעט על סחיר המצרכים הגלה.

אחרי כן בא הסוג של חוסרי תעסיה אשר
מנחנו סוכרמים להגן עליהם - כסו כוהל ועוד.

מני סבור מיפוא סבלי קשר עם התקציב
צריך להכביט מה התיקונים הגלה בתעריפי הסכס.

סר יפה:

בארפן אישי מני תופך
בהגדלת יבוא המורז, מאחר שאחד הנימוקים
סמר הלוי הביא בסכתבו השתנה בינתיים - מנו קכלנו הצעות ליבוא מורז
סבורטה כמחיר זול סמד, וגם מפסר יהיה להגשים מה ההצעות האלו נגדיל את
כסות המורז ונחלק אותן לא רק לתינוקות אלא לכל האוכלוסיה. יתר הנימוקים
סהביט סר הלוי בסכתבו עוסדים בעינם.

אשר לאורז סחון, הרופאים ענו לסאלתנו
בנידון שפין בכלל צורך באורז סחון לתינוקות.

ה. לפדון:

האם מדוני מסכים לבדוק סודס ענין זה?

סר יפה:

כן, אבל יש לזה זמן, מסום שהדבר נוגע
לתקציב הבא, ומני חושב שעד אז נוכל להגדיל
מה כסות המורז הסחון.

הצו הזה, כפי שנאסר כבר, סורכב ס-6

חלקים. חלק אחד תופס הבסר. הסכס על בסר הועלה כבר כמה חדשים קודם לכן,
ולא היה צורך להעלותו עוד פעם כי שיעור זה כבר סותאם לשינוי הודס.
אין מפליה נוספת בין בסר אחר לבשר רגיל.

אשר ליתר החלקים, היו בתעריף הסכס לסזון

סעיפים רבאם שנשמרו עוד פזמן הסנדס וסלא התאימו יותר לסצימות, לרוב
סעיפים אלה מתייחסים לסחורות שלטע מינן סוגמות כעת בכלל. ירקות
ופירות, שאיש מינו מייבא אותם כעת, כל הסעיף הזה לא היה פעמי וסנהל
הסכס החליט לסחוק את כל הסעיפים הגלה ולהכביט סעיף כללי אחד לירקות
עם התאמת שיעור הסכס הקודם שהיה 2 פרוטות לק"ג וכעת הועלה ל-100 פרוטות.

החלק השני מתייחס לתיקון נוסח בקשר עם

הכנסת הסושג של ספקה על סטבע חוץ.

יבוא של

החלק השלישי כולל סעיפים סיוחדים
שהיו קטודים בעבר עם/חברות שי וחברות סקריפ. הסעיף הסיוחד 160 ב
בוטל והסכסאול על יבוא זה עכשיו הורד בסעיפים בודדים, אבל חוץ
ס-3-2 סקרים אין כזה סום שינוי בסביל חברות הסקריפ. השינוי הוא
לגבי חירות סיובשים ולגבי תבלינים. מני מבין שיט השינוי זה הקלה
אדמיניסטרטיבית ניכרת בסביל פסרדי הסכס.

משרד הסחר והתעשייה קבע בעבר על תבלינים בעיקר תשלומי יתר שולמו עם בוא הסחורה. תשלומים אלה בוטלו ובמקומם הותאם המכס כך שהוא כולל היום את המכס הקודם פלוס תשלומים אלה. אולם בכדי לא לפגוע בתעשייה המשתמשת בתבלינים אלה, ישנו סעיף מיוחד המסדיר את שלעורי המכס הקודמים לגבי לינים הטובאים על ידי התעשייה לשימוש עצמי. זהו החלק הרביעי.

החלק החטיטי שיך למספר מצרכים שהמכס עליהם הועלה כדי להגן על תוצרת הארץ. למשל, אין כל צורך להביא מלח, ובכל זאת הורה ממשל לנוכח להביא מלח מוכן והדבר גרם להתרגשות גדולה בקרב היצרנים המקומיים. משום כך הטלנו מכס מגן על מלח.

בדרך כלל אין שום העלאת בצו זה, לגבי המוצר יש אם לאו ירידה, על ידי האבחנה שנעשתה בין מוצר מוכן לבין מוצר גלמי. רק לגבי תבלינים ישנו הרוסם כי ההעלאת ניכרת, אולם למעשה המכס הותאם למחירים הקיימים בשוק החופשי, באופן שגם עם דמי מכס אלה נשמר רווח מספיק לכל המוצרת - יבואן, סיטונאי וקמעונאי.

סר גפני:

ברוב הסעיפים אין עליה; השינוי בא מתוך הטעם שהיה סעיף כולל שאמר, מצרכי מזון הטובאים בכל צורה, המכס עליהם יהיה 400 פרוטה, ולמעשה מרבית המצרכים שהמכס עליהם היה מעל ל-400 פרוטה הוצאו כבר קודם מוטגרת המייעור האמיד.

התיקון השני הוא כלולי - החלפת המלים "האגף למטבע חוץ" במלים "המפקח על מטבע חוץ".

בחלק השלישי המכס בא במקום מס יתר, שלמעשה היו צריכים לגבות אותו תוך קטיים אחרי שחרור הסחורה, ואילו כיום הוא נגבה במל לפני השיחרור.

אשר לסיבת פיעוט ההכנסה ממכס, אין לחפש אותה בסירוב מתן רשיונות יבוא, מה"כ בדר, כי אם מתוך פדיניות סכרונת של המוצר, אשר כדי לתמוך בתעשייה פטר ממכס כל חומרי הגלם והציוד שהובאו לתעשייה.

הפעם המוצר לא הגיש הצעה להעלאת המכס, אבל אם סדור במטלת יבוא מזון, לא צריך להתעלם שאין כל אפשרות של פיקוח על יבוא זה. היום יבוא זה אינו יבוא אמיתי, כלומר קבלת החבילות על ידי אנשים שאליהם הן נשלחות, כי אם מספר עצום של חבילות הולך לשוק השחור, וזה מתבטא למעשה בהברחת מטבע למוץ לארץ. מוטב היה לאסור היום יבוא זה, אבל אי אפשר לעשות זאת כל זמן שפופיע תחת השם "מתנות" ומכיוון שאין אפשרות להבדיל בין מתנה אמיתית לבין מסחר, אין ברירה אחרת. על כן, בכיזה שאנו רוצים לפגוע יבוא זה, דומני שנצטרך לבוא פעם בהצעה להגדיל את המכס, כי זה המפעל היחיד לפניעת הברחת מטבע, אשר השנה מתבטאת בטכום של 8 - 7 מיליון דולר.

היו"ר י. גורני:

אני רוצה להפנות את תשומת לבו של מגן סר המסחר והתעשייה שבין הטענות שהוסמער כאן נשמעה הטענה של מה"כ בדר שאילו משרד המסחר והתעשייה היה עונה בחיוב לכל ההצעות לרשיונות יבוא שהוגשו מצד גורמים שונים ליבוא ללא תשלום, אז הכנסת המוצר הייתה גדולה יותר ולא היה צורך להשלים את המס על ידי מדיניות של העלאת בתעריפי המכס. אני רוצה לבדוק האם הצוודה כשלעצמה נכונה.

ח. מרינב:

באשר ביסיבה הקודמת אשר המוצר העמיד לרשות משרד המסחר והתעשייה את הטכום הדרוש במטבע זר על מנת להביא את המסר לפנות קצובות והמשרד בכל זאת לא הביא את המסר. מבקש הסבר בנידון זה מתת סר המסחר והתעשייה.

תת סר המסחר והתעסיה ז. סוזאייב:

שאלתו הראשונה של מה"כ בדר היא די
סטובכת, מפני שיש השקפות שונות על התועלת שביבוא ללא תשלום. אם לדבר רק
סתוך אספקט של הכנסות קופה, ברור שההפסקת היבוא ללא תשלום גרמה להקטנת
ההכנסות, לא לפי התקציב ולא מבחינת הקופה. מולם היו נימוקים שהביאו את
המטילה לשנות את מדיניותה הליברליזם לגבי יבוא ללא תשלום. אני רוצה להדגיש
כי זוהי תשובתי הפרטית, לא כנציג. המטילה, במיוחד שבטאלה זו יש כל כך
הרבה דעות והשקפות, ועד היום מתנהל בירור מה טוב יותר - להרשות יבוא ללא
תשלום או לא.

סר גפני:
אני רוצה להדגיש כי המוסדן לא התבטס
על יבוא זה מפני שהיה ברור לטפוע שלא

יורשה יבוא כזה.

תת סר המסחר והתעסיה ז. סוזאייב:

אשר לשאלתו של מה"כ אריאב. נכון שאנו
הזמנו על ידי מכרזים בשר בכספיות גדולות בצרפת, פעם 750 טון ופעם שניה
1,200 טון. בקשר להזמנות אלה נתקלנו בקשיים ונימוכים, לא אגיד מה יים,
אבל קשיים שבעו בגלל היחסים בין הרבנים והשוחטים בצרפת - וכפי הנראה
יש שם אינטרסים שונים - אבל עניין זה המוסדן סוף סוף ואנו קיוונו שבנובמבר
נוכל לחלק את שנת הבשר הרגילה של 100 גרם. החלוקות האחרונות היו בטפטטר
ואוקטובר כשהילקנו בתקופה קצרה 4 טונות לופס. המטילה שצריך היה להגיע
בנובמבר נתאחר כתוצאה מהטביחה שהיתה באנגליה. אנו מקווים שבדצמבר
נחלק שתי טונות ובחודשים הבאים לא תהייה שום תקלות, מפני שבתמיים
עשינו קניות גם במקומות אחרים. אנו מקווים שעד סוף שנת התקציב נחלק
את 12 החלוקות.

י. בדר:
מאחר שנאמר כי אין לפעשה העלמה בטכס
על אורז וטרגרינה, אני מציע להוריד

אותו לשני מצרכים אלה.

ח. למדן:
סטענו שיוגבר יבוא האורז; אני חושבת
שעד אשר יתבצע הדבר, טוב להוריד את

הטכס על אורז בתקופת טעבר זו.

א. הרצפלד:
אני מציע לא להצביע את ההצעה הזו. הצעתי
היא שהעניין יועבר לשר המסחר והתעסיה

כהטלצת הועדה.

י. בדר:
הצעתי הקונקרטיית היא להוריד את הטכס
על טרגרינה ואורז ט-400 פרוטה ל-50 פרוטה.

היו"ר י. גורי:
היות ולא נצביע כעת את כל הצו, בטובע
הבא, כשנעמוד בפני ההצבעה, נטמע את דעת

נציגי המטילה על ההצעות שהוצעו.

2. תקציב רשות הפיתוח לשנת הכספים 1954/55

סר סטנר:
אענה לשאלות חברי הועדה לפי סדר השאלות.

חבר הכנסת קלטר שאל בקשר לחלוקת קרקעות
עירוניים לצרכים צבוריים. נכון שאנו מתכננים את השימוש בקרקעות עירוניים
יחד עם משרד העבודה והציונים להיטבע סכך שתוקצבנה קרקעות שיטארו אחרי כן
בידי המקבילים ללא שימוש. בדרך כלל אנו שופרים על דרובה סטפקת של קרקעות
בקרבת כל הערים, הגדולות והקטנות, לצרכי שיכון.

אין בעלות משותפת בין הקרן הקיימת לבין
רשות הפיתוח. יש קרקעות, כמו בבתי-ים וחולון, הנמצאות בתיכנון משותף, אבל
מראש נקבע כיצד הן מחולקנה. אני מקווה כי התיכנון המשותף ייגמר בקרוב
ויאושר על ידי המוסדות הממשלתיים.

(ב) מהו ההבדל בין המחיר שהקרן הקיימת רוכשת אדמה לבין מחיר הקרקע הנרכשת על ידי גופיה פרטיים. החוזה שעשינו עם הקרן הקיימת הוא מיוחד במינו, יוצא דופן. לקרן הקיימת ניתנו תנאים מיוחדים, זמן התשלום מגיע ל-30 שנה. בדרך כלל אפשר לוטר שהחנות שניתנה לקרן הקיימת היא בגבולות 15% ממחיר הקרקע.

(ג) אני עובר לשאלות מה"כ רובין - ראשית, בענין דמי היתר. הוא שאל האם נותנים קבלות לדמי היתר. התשובה היא - כן. אני רוצה להדגיש כי נוכל לעמוד בפני כל מבחן טכטי בקשר לקבלת דמי היתר, שהם תשלום בעד הרשות הניתנת למחזיק הדירה להעביר אותה לאחר. למעשה תשלום זה הונח החל מאפריל 1953 ונעטו בינתיים אלפי פעולות מטוג זה.

(ד) בקשר לחוק רכישת קרקעים: מדוע ניתן פירוטם מאוחר - ולדעת מה"כ רובין בלתי חוקי - לגבי חלק של האזנים. טענת מה"כ רובין בטעות יסודה: חלק של הצוים המפורסם מספר שבועות לאחר הטועד שטר האוצר חתם והיה ראוי לחתום. החוק קובע את הטועד המאוחרן שטר האוצר ראוי להוציא תעודות לפי חוק רכישת קרקעים; אף תעודה לא נחתמה לאחר טועד זה. קיבלנו על עצמנו הגבלה זו, מלאנו אותה בטלואה, וזוהי העובדה הקובעת. נוסף על כך קובע החוק שיש לפרסם את התעודות בהקדם האפשרי. מכיוון שבשבועות המפורסמים נחתמו תעודות רבות, צריך היה לחכות לתור הפרסום, והאיחור בפרסום לא היה של חצי שנה או שלטת רבעי שנה אלא מספר שבועות בלבד. אינני מסכים איתו. שהיה בנידון זה מעשה בלתי חוקי.

(ה) שאלה ברוטת של מה"כ רובין היתה - מדוע לא פורסמו ספות ברטוטות. לגבי כל הקרקעות שהיה לגביהן הסדר קרקעות פורסמו מספרי הגושים והחלקות; לגבי הקרקעות שלא היה לגביהן הסדר קרקעות, חתם הסדר על ספה אשר מזהה בדיוק את הגבולות של החלקה, וזה בהתאם למרובצורה הנהוגה בקשר לרכישת קרקעות לצרכי ציבור. הודעתי על מציאותן של ספות אלו ועל הטקום שכל אחד מהתעניין בהן יכול לדאוג. גם בנידון זה נהגנו בצורה שהחוק מטיל עלינו.

(ו) היתה שאלה בנוגע לאותם מקרים שבעלי הקרקע החזיקו בקרקע בתקופה שהחוק קובע שאפשר להוציא תעודה. אנו הודענו בצורות טובות שכל אחד שיש לו טענה מטוג זה יכול להגיש אותה לטר האוצר וטר האוצר יבדוק טענה זו.

א. הרצפלה: זה סכרון לבפקדים?

פר סטנר: לכל אדם. מכיוון שהחוק קובע כי אפשר להוציא את התעודות האלו רק לגבי נכס

ש"ביום ו' בניסון תשי"ב (1 באפריל 1952) לא היה בחזקת בעליו; שסימט או תוקפה בתוך התקופה שבין ה' באייר תש"ח (14 במאי 1948) ובין ו' בניסון תשי"ב (1 באפריל 1952) לצרכי פיתוח חינוכיים, התייטבות או בטחון; ועודנו דרוש לאחד הצרכים האלה; השאלה היתה שהוצאו תעודות לאנשים שב-1.4.52 היו בחזקת בעלים, היינו אחד התנאים לא נתמלא לגבי חלקה זו, והשאלה היתה איך אנשים אלה יכולים להגיע לצדקתם. אנו עומדים בפני מצב שבית הדין העליון קבע שחתימת הסדר על התעודה קובעת ואין בית הדין בכנס לבירור העובדות, אין הוא טרגיש את עצמו מוסך לדון בענין זה אם נתמלאו התנאים או לא. למען תת אפשרות לבירור הענין הודיע שר האוצר שהוא מוכן לבדוק כל תלונה, ולמעשה בדק מספר תלונות כאלה ונטצא במספר מקרים שהטענה היתה מוצדקת וזה מופיע בצורת תיקון לתעודות שנחתמו על ידי שר האוצר.

(ז) שאלה נחרת של מה"כ רובין נגעה לבעיית הרזרבה של קרקע טטורה למתן פיצויים לפי חוק רכישת קרקעים. אני הסברתי בישיבה הקודמת ששאלה זו אינה נוגעת לחוק רכישת קרקעים בלבד, אלא גם לאחזקות שהועברו לפי חוק נכסי בפקדים. האומדן הוא, כפי שאמרתי, 150 - 130 אלף דונם הדרושים לצורך מתן פיצויים לקרקעות שהועברו לפי אחד מסבי החוקים שהזכרתי לעיל, והצבעתי על השטח של אלף דונם הנמצא בתוך הכפרים הערביים והטוחכר לערבים, אשר ברוב המקרים זהים עם אותם האנשים הדרושים פיצויים, והשטח הנוסף הדרוש לתשלום פיצויים, אין אנו יכולים להצביע עליו, אך יש לראות שטח קרקע מטויים כרזרבה,

מתוך אותן הקרקעות המצוברות על ידי "סטעי האוסה", ששם אשר מתוך בתונים סטוייטיים אפשר להניח שנוכל להיתכס בו למטרה זו. מכיוון שטרם נכנסו כל התביעות, אין לנו הערכה מדוייקת אלא מוסדנה בלבד, וטרם נוכל לוטר בנידון זה דברים טופיים. גם טרם הוברר באיזה טידה התביעות הן טבוטטות והטוייטיים הטובעים יש להם זכות לקבל את הקרקעות.

ח) טגלה נוטפת שלעובר הכנסת דובין היתה טהי יחידה הקרקע הניתנת לטוייטיים כמתן פיצויים. אם לאדם יש קרקעות בכמות טטפת אין הוא טקבל קרקע כלל. החישוב הוא, טהו טטפר הדובטיים הדרויטיים ליויידה לשם טחיה. אם לתובע יש רק חלק מהטכסה הדרושה, הוא טקבל השלטה. הוא טקבל את טלוג הטכסה אם היתה לו פעם קרקע וטם הוא חלקטי החי על חקלאות. אלה הם טקרים בדירים, כי על פי רוב מתוך אותה טאות טקרים טבעייתם הוסדרה כבר, על פי רוב טדובר על השלטה ולא על טילוי טלוג הטכסה. הבטיס לחישוב הטכסה הוא אותו בטיס הנהוג בהתייטבות היהודית - 30 - 25 דונם קרקע בחטבים למכסה טלאה. אינני טטכיס לדברי חה"כ רובין כי אנו נותנים פרוטות תטורת הקרקע. אמרתי, טאם כי החוק קובע שצריך לתת את שיעור הפיצויים לפי הטחיר ביום 1 בינואר 1950, בטציאות אנו נוהגים בצורה יותר ליברלית, בדרך של הטכס לפיו השיעור הוא גדול יותר טאשר הטחיר ליום 1 בינואר 1950, ועצם העובדה שטיטקנו כבר תביעות טאות אנושים בדרך של פיצויים כטפיים - ואנו טעדיפיים תשלום פיצויים בכסף טאשר בקרקע - אוטרת שהטחיר טהם טקבלים תטורת הקרקע נראה להם הוגן.

א. הרצפלד: האם טקבלים את התטורה גם בטבע חוץ?

טר טטנר: יש טעם טקרים כאלה. אני רוצה להדגיש כי טתנהלת הטתה נגד הגטת בקטות כאלה ונגד כך שהטוייטיים יקבלו טטבע חוץ ויעזבו את הארץ.

ט) חה"כ רובין טגל עוד - כיצד האפוטרוטופוס לנכטי נפקדים טטטיך להעביר קרקעות לפי חוק נכטי נפקדים לאחר שהוחלט על חוק רכיטת טקרקעים. אין קשר בין טגי הדברים. קרקעות הטוקנות לאפוטרוטופוס לנכטי נפקדים נטכרו כולן לפי חוזה, בחודש ספטטבר 1953, לרשות הפיתוח, ועל יטוד החוזה הזה הוא טטטיך לבצע את ההעברת הקרקעות האלה. העובדה שנתקבל חוק רכיטת טקרקעים אינה גתבעת ולא כלום טחוק נכטי נפקדים. אנו אמרנו שניתן פיצויים לכל האנוטיים הנטצאיים בארץ כחוק, גם אם קרקעותיהם הועברו לפי חוק נכטי נפקדים, כאילו הם נרכטו לפי חוק רכיטת טקרקעים, מתוך הרצון הטוב של הטטטלה, והדבר הזה נעשה וייעשה לעתיד. אולם חבר הכנסת רובין אמר עוד דבר טאני צריך להטתייג טטנו; הוא דיבר על "קובץ", היינו טכריזים על אחד שהוה נפקד אבל הוא אינו נפקד, טעביריט אותו לרשות הפיתוח ואחר כך טציעים לאדם כתטורה את השורי הרטטי. אני טמד טטטער שחבר הכנסת רובין לא הביא כל עובדה לביטוס טענה זו. אני רק יכול לוטר טאין כל יטוד לטענה טטוב זה. אדם טאינו נפקד יכול לפנות לאפוטרוטופוס לנכטי נפקדים ולקבל אישור שהנכס שלו אינו נפקד, וטם הוא לא יבוא על צדקתו יש לו דרך פטוטה ביותר - לפנות אל בית הדין ולקבל פטק דין, או פטק דין הצהרתי, שהוא אינו נפקד. יתר על כן, הודעתי טכל קרקע, גם של נפקדים שהיא טועברת, לא טציעים תטורתה את השורי הרטטי אלא נותנים פיצוי כזה כאילו הקרקע הועברה לפי חוק רכיטת טקרקעים.

א. הרצפלד: במידה שהתובע אינו נפקד, האם הוא טקבל את אדמתו או אדמה אחרת?

טר טטנר: אם אינו נפקד טוכרטיים להחזיר לו את הנכס בעין, אלא אם האחרון הועבר לפי חוק רכיטת טקרקעים. והוקנה לרשות הפיתוח - והטדובר הוא בנכטיים של ערבים יהודים כטחת וטל אנוטיים טאינם נפקדים. אם הנכס לא הוקנה לרשות הפיתוח, אז לא הופקע לפי חוק רכיטת לצרכי ציבור, ולא הועבר בתאריך שהאפוטרוטופוס היה לחשוב שהנכס נפקד - נביח כשהאדם לא הודיע והאפוטרוטופוס העביר את הנכס בתום לב - אז הוא טקבל פיצויים לא טבוטליים גם בקרקע וגם בכסף, כאילו הקרקע הועברה לפי חוק רכיטת טקרקעים.

(י) המטרה לשאלת חכ"כ רובין, האם הקרקעות המועברות לנכסי המדינה ברשות - חיובית. רישום קרקע, הדרושה לשרד מסלתי, או למטרות מסלליות מסויימות, כנכס המדינה ומוכרם את רשות הפיתוח. לעומת זאת כל אותן הקרקעות החקלאיות, שגיון דרושות לצרכי המטלה גומא, הועברו לרשות הפיתוח, בכדי להשגיר רק את הקרקעות שהמטלה במישרין מטמטט בהן לצרכי דיור או מטרדי מטלה. אבל למעשה זה ענין של בוכלטרית. - אם אפשר לוטר כך - מפני שכל קרקע הדרושה למטרה מסללית מועברת לנכסי המדינה ולעומת זאת כל קרקע מנכסי המדינה, היכולה לשמש לצרכי חקלאות, מועברת לרשות הפיתוח, וזהו חשבון פתוח וסגור, ביחוד כשכל הפעולות נעשות במסגרת יחידה אחת - אגף הנכסים.

אני עובר לשאלות יו"ר הועדה.

(יא) ראשית כל - לשאלת הנכסים העירוניים.

מהו היחס בין ההוצאות להחזקת הנכסים לבין ההכנסות בכללן. נכון הוא שעד ההעלאה המחרונה, לפי חוק הגנת הדייר, רוב ההכנסה הוצאה להחזקת הנכסים, כולל תשלום מסים. אפוא כבר שאני חושב את ההעלאה לפי חוק הגנת הדייר כהכרזית על סנת לקיים את טסק הבתים במדינה. הדבר נכון גם לגבי רכוש שבהלקן לא היה בנוי סלכתהילה בצורה נאותה וטובה, ויש להביא בחשבון כי חוק הגנת הדייר מלבד העלאת השכר מטיל גם חובות מסויימות על בעלי הבתים בקשר לתיקונים והספקת שירותים, על כן רק ההעלאה המחרונה איפשרה ממון טסק כספים יותר טוב ויותר תקין. אבל אני מוכרח להגיד שכל הזמן מרכוש זה היו לנו עודפי הכנסה על ההוצאה, ואם יכולנו לשקם טטח של יותר מ-30 אלף דונם, הרי האמצעים שקיבלנו מתוך הנכסים העירוניים הם הם שאיפשרו את השיקום של הטטחים האלה. בהצעת התקציב אתם רואים שאנו מקווים להשיג הכנה עודף של קרוב ל-2 מיליון ל"י מהרכוש העירוני. אני הבעתי כבר את תקוותי שלטרות ההנחות שהכרזנו עליהן בנוגע להעלאת שכר הדירה, ובעיקר ההנחות שנתנו כדי לעודד את האנשים לבוא לחדש את החוזים ולשלם, אני מקווה שהנה נקבל את הסכום שהכנסנו באוסדן ההכנסות. אני מקווה כי בשנת התקציב הבא תהיה עליה של 65% בשכר הדירה, כמובן אם לא תהיה התפתחו דרסטית בהגדלת ההוצאות ובהטלת המסים - הן מסללית והן עירוניים. בסופו של דבר תקוותי היא שנוכל להגיע להקטנת הפרופורציה בהוצאות להחזקת הנכסים בכיוון של הגדלת העודף, ואם השנה 2/3 מכל ההכנסות מוצאות להחזקת הנכסים, אני סניח שבשנה הבאה היחס יהיה סחצית וסחצית.

(יב) בשאלתי מה פירוט החזקת הריסות

במצב תקין; כתבנו בדברי ההסבר, למען אפשר קיומה התקין, כולל שיקום טלון פלס, סך של 100,000 ל"י. אני מודה שהניסוח אינו נכון, היינו צריכים לוטר "שיקום הריסות", וכמעט כל הסכום מוצא לבנין הנמצא אחרי טלון פלס. לאחר חקירות רבות הגענו לסקנה שמוטב לשקם טבנה זה וזה נוכל להשתמש בכל כמות הקרקע ואולי אף בחלק טן הבנין. אנו נוהרים לא להחזיק בתים רעועים או טעונים תיקון וטסקיעים כספים לתיקונם, כדי לפנוע, במידה שזה תלוי בנו, קרבנות במט ורכוש. ואני רוצה לוטר בקשר לכך שנעשתה עבודת סקר על כל המבנים הטעונים תיקון. פעולה זו הקיפה הרבה מאוד בתים והיא נעשתה, ובטחכת להיעשות, בשימוש העיריות תל-אביב, חיפה, לוד, רמלה ועוד, ובסקריות מסויימים פונו אנשים והועברו למקומות אחרים, במידה ובטקפת היתה טכנה לחייהם. אבל לאוטרנו מספר הבתים האלה אינו גדול ואני מקווה שגם בעיה זו תחו סל.

(יג) נתבקשתי גם לתת הסברות בקשר לרכישת

נכסים טמפורטורט לנכסי נפקדים ולנכסי גרנבים. אלה הם סכומים הנכנסים לאוצר והמאווים חלק מהעודף שאפשר לראות אותו בדף א' - 5,350,000 ל"י, המטטט לשימוש חופשי של האוצר והנכנס כחלק בתקציב המדינה שאוטר על ידכם. הסכומים לטמפורטורט לנכסי נפקדים הם 3 מיליון ל"י לשנה, מתוך הבחנה שהטלום המחרון ייעשה לא יאוחר מאשר 10 שנים סיום חתימת החוזה בספטמבר 1953. הריבית היא של שני מאוזים והתשלום המטתלם כריבית - סכום של 20 אלף ל"י לוודש - מטולם עד לחשבון. החישוב הסופי ייעשה בתום התקופה של 10 שנים. במידה ויהיו בידינו אמצעים ונוכל להקטיץ את חולת הריבית על ידי הכנסת תשלומים גדולים יותר - נעשה זאת.

הוא הדין ביחס לאפוסטרופוס לנכסי גרמנים אשר אנו עומדים לסיים אתו חוזה על קניית כל הרכוש המוקנה לו, שהוא באופן יחסי רכוש קטן ביחס לרכוש שהועבר מהאפוסטרופוס לנכסי נפקדים.

אני עובר לרישא של הסעיף, השקעות לרכישת נכסים - 3.5 מיליון ל"י. אמרתי לוועדה שאני מעריך את סכום הפיצויים שבצורך לשלם לפי חוק רכישת מקרקעים, בהתאם להצהרה שניתנה ואשר נובעת גם לנכסי נפקדים, ב-15 - 12 מיליון ל"י, סכום שאצריך להסתלם תוך תקופה של 4 - 3 שנים, באופן שהסכום של 3.5 מיליון ל"י הפרטיע בסעיף זה הוא הסכום המוערך הדרוש בכדי לטתור את כל הבעיה על ידי תשלום באיעוריהם שוריים.

הסעיפים מדברים בעד עצמם; אם מדובר על פיתוח שטחים - 610 אלף ל"י, אלה הם מיזורי תעשייה, שטחים שאנו מפתחים על סבת שנוכל לחכור ולמכור. הצורך בפיתוח נופל עלינו ולא על מקבלי הקרקע, ואנו מקבלים חלק מסכומים אלה בחזרה.

בין ההוצאות לנכסים עירוניים יש תשלומי חובה להוצאות פיתוח בסכום של 260 אלף ל"י. אלה הם סכומים שאנו נותנים לרשויות מקומיות לצורך סלילת כבישים וגיוב, הוצאות פיתוח כאלה הנופלות על בעל הקרקע. יש בבידון זה שיתוף פעולה בין רשות הפיתוח ובין הרשויות המקומיות.

ח. ארימב: יש לי שאלה: האם לאפוסטרופוס, שקיים באופן חוקי, יש גם סנגורן עצמי, או כל הסנגורן הועבר לרשות הפיתוח?

מר טטנר: יש לאפוסטרופוס לפעולותיו הוא סנגורן עצמאי מסלול, אשר מסלול גם פונקציות שנובעות לחוק רכישת מקרקעים.

היו"ר ר. גורי: ברצוני לטתור לחברי הועדה בדבר ההתפתחות שהיתה בעקבות שאילתא של זה"כ בר-יהודה בנוגע לדמי היתר. תשובת מר האוצר היתה שהדבר נעשה בהסכמת ועדת הכספים לאחר שכן פנה אלי חבר הכנסת בר יהודה ושאל האם היה דיון בוועדת הכספים והאם הועדה אישרה דמי היתר; עניתי לו, שבאחד הדיונים נגעו בשאלה זו, טנהל רשות הפיתוח נתן הסברים והדיון לא נסתיים בשום הולטה, והוספתי טעוד יהיה המסך לדיון. לצערי לא זכרתי שהסכום הזה כבר מופיע בתקציב לסנת 1953/54, זכרתי רק שהיה דיון שלא נסתיים. טצאתי לחובתי לחזור לענין זה ששום סיכול להיות שיהיה לו השך, טאחר שגם לגבי תקציב זה חוזרת ועדת הכספים על אישור זה. הניטוק העיקרי של רשות הפיתוח היה שלאוצר אין אפשרות להתנגד להסכמים אלה, טלבד זאת האוצר אינו מקבל חלק מדמי ההיתר, אלא תשלום קבוע בהתאם למספר החדרים של הדירה.

אני רוצה להודיע כי טמענו הודעה טפורטת טטענה תקציב רשות הפיתוח יוגש בעת ובעונה אחת עם התקציב הכללי ולא תהיינה כל השהיות.

ה צ ב ע ה

תקציב רשות הפיתוח לשנת הכספים 1954/55 - אוטר

ח. רובין: נמנעתי מהצבעה טכמה סיבות; אחת מהן - האיחור שבהכנת התקציב. ניטוקים נוספים להימנעותי קשורים עם הטדיניות לגבי הפיעוט הערבי, וכל מה שנוגע לפעולות רשות הפיתוח, בקשר להטלת דמי היתר, אשר אינם טאפשרים לי לתת את קולי לתקציב זה. עם זאת מצוני לציין טמין בזה כדי להביע אי אטון לגבי הטדיניסטורציה של רשות הפיתוח.

י. בדר: לתקציב רשות הפיתוח אינו טתנגד טבל גם אינוני תוסך בו.

היו"ר י. גורני:

בשבוע הבא אגיש לוועדה תוכנית כיצד להתכונן לדיון בתקציב לפני הגיחתו. אתמול הודיע היו"ר הכנסת כי בשבועות הקרובים הכנסת תקיים רק ישיבה אחת ביום ג' בין שני הדברים, אני רוצה שבשבועות הקרובים נקיים עוד כמה סיורים שלא קיימנו אותם, גם בגדר ההתכוננות לדיון בתקציב. הייתי רוצה שובקר במפעלי התעשייה בירושלים, במפעל מתא, כמו כן ישנה פניה לסקרנות לבקר במפעלי הדרום. אם חברי הוועדה לא יתנגדו לכך, אשלב גם את הסיורים האלה בתוכנית העבודה של הוועדה לשבועות הקרובים.

ס. דייג:

אני מציע לבקר גם בישובי עולים ובהתיישבות הצעירה בכלל.

היו"ר י. גורני:

במידה ויהיה צורך - אינני מתנגד.

ח. רובין:

ברצוני לספור הודעה שמופר אותה מתוך צער ועלבון. אם כי אין לי כל רצון לומר לשר של מפלגת ישראל שאינני יכול להאמין לו, אולם מדי פעם בפעם טעמידים אותי בטעב כזה שאני אסור לסמוך על שום הודעה של שר האוצר. אני חושב שסמירת הפרטים על התקציב לשנת הכספים הבאה בפני העתונאים, זה טיפה גדושה של מי אדיבות. טזה אני מטיק מסקנה אחת - טעכטיו והלמה מצדי לא יהיה שום ויתור בכל ענין הקסור בנוהל פרוצדורלי בעת הדיון על התקציב. כשמתנהגים אתי בטידה גדולה של חוסר אדיבות - מתוך כוונה או שלא מתוך כוונה - אינני חייב לנהוג לפי אותה טידה של כתיבות שנהגתי לפיה עד כה. אני טוען נגד הבטחה ברורה של שר האוצר, כי הוועדה תקבל ידיעות טרם שיינתנו לעתונאים.

י. בדר:

בעבודתי בכנסת ניסיתי לספור על יחסים תקינים עם כל חברי הכנסת, כולל השרים, אם כי באסרים לפעמים טעל בטת הכנסת דברים חריפים. ניסיתי כל הזמן לספור על יחסים תקינים עם שר האוצר, לטרות ששפתי על אכילת קורצה, ולטרות שאני טועל, כביכול, נגד המדינה וכו' וכו'. אבל לכל דבר יש גבול. אם הכוונה היא שאני אטיל את כל האמצעים העומדים לרשות המוניציפליה - אני יכול לעשות זאת. אבל אני שואל: איזו צורה היא זו? אני צריך לקבל ידיעות על התקציב טהעתונות?

כאשר היה לאחרונה טר ספיר בוועדת הכספים ושאלתי אותו טתי יביתו את התקציב, וטה יהיה היקפו - וזה היה יום לפני שטר הודעה לעתונות - טטר טאלה דברים שאני אפשר לגלותם, וכבר לטורת יכול היה לספור על כך לפני העתונאים. אני רואה בזה יחס טטוג זה שאינו מחייב אותי ליחס חברי ולטתוף פעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 8.45